

YTTRANDE
2017-01-30

BTH-I.5.1-0290-2016
N2016/06470/FF

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se
n.remisser.ff@regeringskansliet.se

Yttrande över Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72)

Blekinge Tekniska Högskola (BTH) har fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss. BTH lämnar nedan några kommentarer på delar av betänkandet.

Bakgrund

Utredningen anger som sitt uppdrag ”...att identifiera hinder och möjligheter, samt lämna förslag på åtgärder, för att förbättra och utveckla innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige”. Detta är ett brett uppdrag som spänner över många olika politikområden. Våra kommentarer inriktas på kapitel 2, 4 och 5.

Kommentarer

- 1) Kapitel 2 - ramvillkor
  - a. BTH delar i stort framställningen av de svenska ramvillkoren i kapitel 2. Förslaget om ett nytt organ inom Regeringskansliet som har fokus på omvärldsbevakning är ett bra förslag. Det är dock förvånande att utredningen i denna fråga inte knyter an till den diskussion som först kring att förflytta tekniska attachéer (utlandskontor) från Tillväxtanalys till Näringsdepartementet (se t.ex. dnr. 2015/08118/AS).

- 2) Kapitel 4 - samhällsutmaningar
  - a. Kapitel 4 om samhällsutmaningar är i stort bra. BTH menar dock att rapporten hade vunnit på att tydliggöra redan inledningsvis att digitalisering är en samhällstrend om skär rakt igenom alla tre samhällsutmaningar. Det är en viktig del i att möta och hantera alla tre utvalda samhällsutmaningar.
  - b. De åtgärder och förslag som presenteras i kapitlet är i grunden bra, men är alltför svepande för att diskuteras i detalj och tas ställning till. De pekar ut en riktning/ambition snarare än genuina åtgärdsförslag (exempelvis ”avsätt ökade resurser för insatser till forskning och innovation inom områden som kan bidra till ökad resurseffektivitet och cirkulära system”).

- c. I slutsatserna till kapitel 4 skriver utredningen att det är ”komplexa utmaningar, som ingen enskild aktör eller bransch kan förväntas lösa. Osäkerheten och riskerna kring vilka lösningar som kan fungera är genuina och stora.” Man skriver också att ”Sverige bör fokusera på vissa strategiskt viktiga områden där svenskt entreprenörskap och innovation har förutsättning att påverka utvecklingen”. Vi poängterar att det är väsentligt att kriterier och urvalsgrunder för ”strategiskt viktiga områden” tydliggörs. Det är viktigt att notera att det även råder osäkerhet kring vilka områden som svenskt entreprenörskap och innovation har förutsättning att påverka utvecklingen. Många områden som idag identifieras som svenska styrkeområden har identifierats ”ex post”, dvs. *efter* entreprenörer har visat vägen (ex. Spotify, Minecraft, Skype m.m). De generella ramvillkor som diskuteras i kapitel 2 blir därav av extra vikt. Den potentiella problematik som uppkommer av en kombination av genuin osäkerhet, entreprenörskap och en ambition att *ex ante* identifiera strategiska områden förtjänar en djupare diskussion i utredningen.
- 3) Kapitel 5 – kompetensuppbyggnad, entreprenörskap och innovation
- a. I stort pekar utredningen ut en relevant problembild. Vi delar utredningens fokus på att digitalisering utgör en väsentlig utmaning för Sveriges framtida kompetensförsörjning.
- b. Förslaget om att konkurrensutsätta 50 % av basanslaget till universitet och högskolor, samt att lägga till en tredje parameter (samverkanskriterium) bygger på en god ambition, men är tunt underbyggt. Det är oklart på vilket sätt större konkurrensutsättning skulle leda till ökad specialisering och högre forskningskvalitet. Utredning presenterar inte tydliga och underbyggda argument. Det saknas evidens från andra länder och det saknas systematiska studier av hur tilldelningsprinciper av basanslag påverkar forskningskvalitet och specialisering. Till exempel menar OECD att det inte går att dra några slutsatser om sambandet mellan andelen basanslag och forskningens kvalitet.
- 4) Kompetens inom digitalisering – generell kommentar
- a. På flera ställen i utredningen påpekas att Bristen på kompetens inom it och digitalisering är ett allvarligt tillväxthinder för många företag. Tillika lyfter man fram digitalisering som en trend som genomsyrar flera olika områden. I kapitel 5.6.2 betonas ett behov av att förstärka digital kompetensutveckling, där man särskilt lyfter fram matematik och programmering. Detta är bra förslag men vi menar att kompetensbehovet är mycket större än så. IKT och digitalisering kan ses som en ”general purpose technology” som genomsyrar hela samhället och näringslivet. Digitaliseringskompetens i form av programmering, mjukvaruutveckling, big data, kunskaper inom artificiell intelligens och är en del av den kompetens som behövs för att möta och dra nytta av digitalisering, Men det handlar om mer än så. Det handlar också om kunskaper om nya affärsmodeller och affärslogik, modulära produktionssystem, betalningsmodeller, marknadsföring och plattformsteknologier som integrerar olika affärsområden. Digitaliseringskompetens i form av kunskaper om teknologin är bara en del av kompetensbehovet. En kanske lika stor del handlar om kunskaper i hur digitalisering förändrar spelplanen för företag och branscher och hur den påverkar affärsmodeller med hjälp av ny teknik. Detta är en dimension av kompetensförsörjningsproblematiken som utredningen inte till fullo beaktar. Företag

som Microsoft, Google, Amazon, Apple och tillika nya mindre nya företag är inte bara tekniskt skickliga. De är också skickliga på att bygga affärsmodeller, strategi, betalningsmodeller och affärslogik som drar på digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringskompetens bör därför breddas och inte bara beakta matematik och programmering. Det handlar också om att få in möjligheter och affärsmässiga konsekvenser av Big Data, AI och digitalisering i stort, till exempel på ekonomiutbildningar.

Ärendehantering

Beslut i ärendet har fattats av rektor Anders Hederstierna. Professor Martin Andersson har handlagt och föredragit ärendet.

Anders Hederstierna
Rektor